

thuys horen ten steden, havenen ofte plaetsen, daer twee vierboeten staen ende daer onse ingesetenen vrij zijn'.

Bij gebrek aan een landelijke overheid, die de zorg voor deze zaken op zich nam, zorgde een stad voor de veiligheid van het vaarwater in het eigen gebied en verleende men wederkerig vrijdom van bijdrage in de kosten.

Dat er in deze tijd ook reeds loodsen werkten in het gebied van de Maasmond, blijkt uit een bepaling van de stad Brielle van voor 1445, waarbij de loods verplicht werd mee te werken aan de controle op de inning van het genoemde kaap- en vuurbaakgeld ³⁾.

'Van hoe een leydsager varen sal opt Mase.

Item en sal gheen leidsager varen op die Mase om scepen te nemen te gheleden, eer die scippere off die coepman opt lant gecomen is in sijns waerts huys ende eer hy sijn caepgelt ende vierboetgelt betailt heeft. Ende so wie dat anders dede, dat wair op een boete van III pont Hollans.

Ende gheen leitsagher en sal gheen scip nemen te geleden, hy en heeft oirloff genomen van den burgermeisters ende litteyken gebrocht, dattet vierboetgelt ende caepgelt betaelt is. Ende wie anders dede ende poirter ten Brielle ware, dat ware op II jair sijn poirter-scip. Ende wair hy gheen poirter, so wair hy II jair uter stede gebannen. Ende wie dattet den gerechte anbrochte, die soude hebben een pont Hollans' ⁴⁾.

De stedelijke overheid paste wel sancties toe op de loods, die niet meewerkte aan de inning van de genoemde gelden, maar had nog geen voorschriften, die het loodsmanswerk regelden en beschermden tegen schippers, die onwillig waren te betalen.

In de tijd van Keizer Karel V waren er reeds 'Placaete', die vele zaken van de scheepvaart regelden. Pas in de tijd van zijn zoon en opvolger Philips II, werd het gebruik van een 'Lootsman of Pilot' door de overheid nodig geoordeeld voor een veilige vaart.

Een 'Placaet van den Koninck', gegeven te Brussel op 31 oktober 1563, vermeldde een ordonnantie 'op 't faict van der Zeevaert' ⁵⁾. Daarbij werd in een artikel 'Van Schip-breeckinge, Zee-werpinge ende Avaryen' het gebruik van een loods verplicht gesteld, al waar het nodig was of gewoonte. Een verplichting, die ook thans nog bestaat voor de kapitein van een schip en die spreekt van 'overal waar de wet, de gewoonte of de voorzichtigheid dit gebiedt' ⁶⁾.

'Om alle perijckel van lijf, Schip ende goet te schouwen, sal die